

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань розкриття банківської таємниці та заходів для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40–44, ст. 356):

1) у статті 44:

частини першу і другу викласти в такій редакції:

"1. На підставі рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою нотаріус вживає заходів для встановлення опіки над її майном.

За заявою заінтересованої особи або органу опіки та піклування нотаріус вживає заходів для встановлення опіки над майном особи, зниклої безвісти за особливих обставин, до ухвалення судом рішення про визнання такої особи безвісно відсутньою.

Заходи для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, вживаються нотаріусом шляхом проведення опису відповідного майна та призначення опікуна над таким майном.

2. Нотаріус вживає заходів для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, за останнім місцем проживання відповідної особи.

Якщо місце проживання фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, невідоме, нотаріус вживає заходів для встановлення опіки над майном такої особи за місцезнаходженням

нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна – за місцезнаходженням основної частини рухомого майна.

Над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, може бути призначено одного опікуна";

доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Опіка над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, встановлюється, здійснюється та припиняється відповідно до цього Кодексу з урахуванням положень Закону України "Про нотаріат";

2) розділ "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити пунктом 22 такого змісту:

"22. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, та протягом шести місяців з дня його припинення або скасування у випадку, якщо місцем проживання фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, є населений пункт, на території якого органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, територія, на якій ведуться активні бойові дії або тимчасово окупована Російською Федерацією, щодо яких не визначено дати завершення бойових дій або тимчасової окупації, дати відновлення здійснення органами державної влади їхніх повноважень у повному обсязі, нотаріус вживає заходів для встановлення опіки над майном відповідної особи незалежно від місця її проживання".

2. У Законі України "Про нотаріат" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383 із наступними змінами):

1) третє речення частини сьомої статті 8 викласти в такій редакції: "У разі встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, опікун, призначений над таким майном, має право отримувати довідки про нотаріальні дії, вчинені стосовно таких осіб або за їх дорученням, якщо це необхідно для вжиття заходів, пов'язаних з опікою над майном";

2) пункт 7 частини першої статті 34 викласти в такій редакції:

"7) вживають заходів для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин";

3) частину першу статті 41 викласти в такій редакції:

"Нотаріальні дії можуть вчинятися будь-яким нотаріусом чи посадовою особою органів місцевого самоврядування, крім випадків, передбачених

статтями 9, 55, 60, 65, 65¹, 66, 71, 72, 85 і 103 цього Закону, та інших випадків, передбачених законодавством України";

4) частину другу статті 48 викласти в такій редакції:

"На підтвердження права на спадщину, права власності, повноважень виконавця заповіту про призначення опікуна над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, посвідчення фактів, що фізична особа є живою, про перебування її в певному місці, про прийняття на зберігання документів, про передачу заяви видаються відповідні свідоцтва";

5) доповнити главою 6¹ такого змісту:

"ГЛАВА 6¹. ЗАХОДИ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ОПІКИ НАД МАЙНОМ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, ЯКА ВИЗНАНА БЕЗВІСНО ВІДСУТНЬОЮ, АБО ОСОБИ, ЗНИКЛОЇ БЕЗВІСТИ ЗА ОСОБЛИВИХ ОБСТАВИН

Стаття 65¹. Заходи для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин

Нотаріуси вживають заходів для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, на підставі рішення суду про визнання фізичної особи безвісно відсутньою, заяви заінтересованої особи або органу опіки та піклування і відомостей про особу, зниклу безвісти за особливих обставин, у Єдиному реєстрі осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Нотаріус вживає заходів для встановлення опіки над майном стосовно фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, за останнім місцем проживання відповідної особи.

Якщо місце проживання фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, невідоме, нотаріус вживає заходів для встановлення опіки над майном такої особи за місцезнаходженням нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна – за місцезнаходженням основної частини рухомого майна.

Заходи для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, вживаються нотаріусом шляхом проведення опису відповідного майна та призначення опікуна над таким майном.

За результатами опису майна фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, нотаріус складає акт опису.

У разі місцезнаходження майна, що підлягає опису з виїздом за місцезнаходженням майна, за межами нотаріального округу, в якому провадить нотаріальну діяльність нотаріус, до якого звернулися щодо вжиття заходів для встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, такий нотаріус надсилає іншому нотаріусу за місцезнаходженням майна доручення про його опис. На підставі доручення нотаріуса про опис майна призначення опікуна над таким майном не здійснюється.

Після складення акта про опис майна нотаріус призначає опікуна, якому видає свідоцтво про призначення опікуна над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, до якого долучається акт опису такого майна, що є невід'ємною частиною свідоцтва.

Нотаріус вносить інформацію про видачу свідоцтва про призначення опікуна над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, може бути призначено лише одного опікуна. У разі виявлення факту наявності призначеного опікуна над таким майном нотаріус відмовляє у видачі свідоцтва, крім випадку, якщо опікун помер, визнаний судом безвісно відсутнім або є особою, яка зникла безвісти за особливих обставин, визнаний судом недієздатним або обмежено дієздатним, усунутий від виконання обов'язків опікуна за рішенням суду, відмовився від виконання обов'язків шляхом подання нотаріусу заяви, справжність підпису на якій засвідчено нотаріально.

Нотаріус перевіряє відсутність або наявність призначеного опікуна над майном особи, зниклої безвісти за особливих обставин, за даними Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин".

3. У частині першій статті 62 Закону України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5–6, ст. 30 із наступними змінами):

пункт 11 викласти в такій редакції:

"11) нотаріусам, посадовим особам органів місцевого самоврядування, уповноваженим на вчинення нотаріальних дій, консульським установам (для вчинення такими особами нотаріальних дій із вжиття заходів щодо охорони спадкового майна, з видачі свідоцтв про право на спадщину, про право власності на частку у спільному майні подружжя (колишнього подружжя) на підставі спільної заяви або в разі смерті одного з подружжя) – на їхні запити щодо наявності рахунків (вкладів)/електронних гаманців померлої особи та залишку коштів/електронних грошей, банківських металів на цих рахунках; щодо рухомого майна такої особи, що перебуває на зберіганні та/або в заставі банку

як заклад; щодо наявності договорів про надання в оренду індивідуального банківського сейфа, укладених з такою особою; щодо наявності рахунків умовного зберігання (ескроу) та грошових коштів на цих рахунках, призначених для перерахування померлому бенефіціару”;

доповнити пунктом 11¹ такого змісту:

"11¹) нотаріусам (для вжиття заходів з метою встановлення опіки над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин) – на їхні запити щодо наявності рахунків (вкладів)/електронних гаманців фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин, та залишку коштів/електронних грошей, банківських металів на цих рахунках; щодо рухомого майна таких осіб, що перебуває на зберіганні та/або в заставі банку як заклад; щодо наявності договорів про надання в оренду індивідуального банківського сейфа, укладених з такими особами; щодо наявності рахунків умовного зберігання (ескроу) та грошових коштів на цих рахунках, призначених для перерахування бенефіціарам, які визнані безвісно відсутніми або зниклими безвісти за особливих обставин”.

4. У Законі України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 38, ст. 280; із змінами, внесеними Законом України від 14 квітня 2022 року № 2191–ІХ):

1) абзац четвертий частини першої статті 1 викласти в такій редакції:

"Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, – електронна база даних, призначена для зберігання, захисту, обробки, використання та поширення визначеної цим Законом інформації про осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, їх невідомі останки, наявність чи відсутність рішення суду про визнання осіб, зниклих безвісти, безвісно відсутніми або оголошення померлими, інформації про видачу нотаріусами свідоцтва про призначення опікуна над майном осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, а також інших даних, що використовуються для забезпечення обліку осіб, зниклих безвісти, з метою їх розшуку”;

2) абзац третій частини другої статті 8 викласти в такій редакції:

"Опіка над майном особи, зниклої безвісти за особливих обставин, встановлюється, здійснюється та припиняється відповідно до Цивільного кодексу України з урахуванням положень Закону України "Про нотаріат”;

3) частину першу статті 12 викласти в такій редакції:

"1. Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (далі – Реєстр), створюється для накопичення та централізації відомостей і даних про таких осіб, інформації про видачу нотаріусами свідоцтва про призначення опікуна над майном осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, а також обліку інформації, необхідної для їх ефективного розшуку”;

4) частину першу статті 16 викласти в такій редакції:

"1. Метою обробки персональних даних, що зберігаються у Реєстрі, є забезпечення реалізації відносин, пов'язаних з набуттям правового статусу осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, вжиттям заходів для встановлення опіки над майном таких осіб та виконанням органами, визначеними цим Законом, повноважень, спрямованих на встановлення місця перебування осіб, зниклих безвісти за особливих обставин".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити доступ нотаріусів до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, зокрема надання їм можливості пошуку відомостей про особу, зниклу безвісти за особливих обставин, внесення інформації про видачу свідоцтва про призначення опікуна над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, або особи, зниклої безвісти за особливих обставин.

Президент України

м. Київ
19 грудня 2024 року
№ 4174-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ